

ERDELYI ÉLET

POLITIKAI,
TÁRSADALMI,
MŰVESZETI ÉS,
KÖZGAZDASÁGI
HETILAP

UJABB KÖZMUNKA.

A városnál, mint értesülünk, pályázatot akarnak kiírni a korrupció kiirtására.

Barabás

Tavaszi női, leányka felöltő és ruhaujdonságok óriási választékban megérkeztek

központi ruhaáruházába A R A D, a színház hátsó bejáratával szemben.

Plesz Gyula

Kérem a címre figyelni!

Muzsai József

A R A D,
színházzal szemben

ÖLTÖNY, TRENCH-
COATS, ULSTER

Legjobb- és legolcsóbb!

Kül- és belföldi gyógy-
szer különlegességek

VOJTEK
gyógyszertár

A volt Éles Ármin-féle helyiségben a mai igényeknek megfelelő

**fűszer- és
csemege-üzletet
nyitottam.**

Uj vállalatomhoz a t. közönség b. pártfogását kérem.

Teljes tisztelettel:

Éles Lily.

Bevásárlás előtt tekintse meg

Szántó és Komlós
ruhanagyáruház szenzációs kirakatait. — Mélyen leszállított árak. Mérték utáni rendelések gyorsan, pontosan és megbízhatóan eszközöltetnek. Szenzációs nagy raktár iskolaöltönyökben.
A R A D, Színházépület.

Arad-Csanádi Gazd. Takarékpénztár R. T.

Központ: Arad, Bul. Reg. Ferdinand 5.
Sürgőnycim: Banccenad. Telefon 11. sz.
Városrészi fiók: Grădiște-Ujtelep, Cal. Bihorului 28. Vidéki fiókok: Buteni-Körösbökény, Cermeiu-Csermő, Ineu-Borosjenő, Chișineu-Kisjenő, Rovine-Magyarpécska, Șebîș-Borossebes, Zerind-Nagyzerind, Vinga.

Egészen röviden:

az

„ERDÉLYI ÉLET“

a legjobb, a legrégebb, a legmagyarabb, a legérdekesebb,
a legmegbízhatóbb

romániai magyar nyelvű riportlap

Olvassa és terjessze!

ERDÉLYI ÉLET

TÁRSADALMI, MŰVÉSZETI, KÖZGAZDASÁGI ÉS POLITIKAI FOLYÓIRAT
FŐSZERKESZTŐ: GELLER ÖDÖN

Magyar válasz.

Irta: **Spectator.**

Eddig nagyobbára csak mi szolgáltattuk a községi választás harcának hangjait és írásait. Vasárnap megszólalt „böven, zengőn, nagyon“ az aradi románságnak a kormányzat közös listáján harcba induló része is, a mely a megszólalás tanúsága szerint nem csupán a város közgazgatásának egy évi kizárólagosság után további megtartására törekszik, hanem főképp kegyetlen politikai vereséget kíván ráválni a „párttűt“ magyarságra. Szóban és írásban véres hangú támadás érte a magyarságot s erre kötelességünk fölényes tárgyalóssággal válaszolni. Tökéletesen meg tudjuk érteni, hogy „itt“ a románság olyan két ellentétes elemei, mint a nemzeti parasztpárt és a liberális párt szövetségre lépett egymással, hogy az irányzatos választási jegyzék segedelmével és az indulatok megriasztó hatásával elnyomja e háromnegyedrész magyar városban a közterheket 90%-ban viselő kisebbségi nemzet jogos számarányra való törekvését. Szóvá tették azt a megállapítást, hogy a tűz és víz egyesültek egymással. De hát szokatlan dolog e két ellentétes elem szövetkezése jóra és rosszra

is? A tűz és a víz megfelelő szövetkezése gépeket hajt, a tűz és a víz halálos katasztrófákat idézhet elő. Tárgyilagos ember nem írhat zokszóval, mikor a tűz és víz, a kormányzó-párt és a liberális-párt talán egyedül itt az egész országban szövetkezik és amint a paktum-tárgyalások titkai földérették, kimondottan magyarellenes célzattal, úgy hogy a magyarság részéről egy paktumos megoldás elfogadása egyenesen kétségbe ejtette volna a tüzet is, a vizet is, mert akkor egymás ellen kellett volna fordulnia, hiszen nem lett volna „párttűt“ magyarság, a kinyújtott jobbot visszautasító magyarság, a keztyűt dobáló magyarság. A tűz és a víz már eleve úgy rendezte a dolgot, hogy a Prügelknabe magyarság rendelkezésre álljon, ezért kínáltak föl olyan paktumot, mely elfogadhatatlan volt és ezért kötötték meg a szövetséget öt esztendőre minden lehető politikai változás bekalculálásával pont egyedül Aradon öt esztendőre, pont a városházi egyeduralom megőrzése céljából. Ismétlem, nem lep meg ez a bájos szeretkezés, amelynek emésztő tüzi mézes heteiben érthetően sikkoltatták el a vasárnapi prokla-

máció és szónoklatokat. Volt szerencsém ugyanis mint közismert és regáti vonatkozásban továbbra is hajlamos liberofilnek néhány évvel ezelőtt azt a kijelentést tennem, hogy az aradi liberálisok egy része nem egyéb, mint átmeszelt nemzeti párti és viszont a nemzeti pártiak jellemvonásai közt is kinyomozható néhány liberális hagyaték.

Igy meg tudom érteni, hiszen a politikában korlátlan lehetőségek vannak, így a meglepetés se érhet meglepetéskép. Csak bizonyos feledékenységeken és következetlenségeken csodálkozom. Nem tudom megérteni, hogy az a politikai szervezet, amely a megyei választásokon a felforgató magyarsággal szövetkezett, amely politikai szervezetnek temesvári, nagyváradi, kolozsvári testvérei szövetkeztek ugyancsak a felforgató magyarsággal, hogyan tud egyszerre Aradon Jánus arcot ölteni: az egyikkel rámosolyogni ugyanarra a magyarságra, míg a másikkal ráfőrdmedni ugyancsak arra a magyarságra? A két Jánus arc közül csak az egyik lehet igazi, a másik föltétlenül ijesztő tarsangi maszka. Melyiket vették föl vasárnap délután? Azt sem tudom megérteni,

Rögtön szépít a világhírű MARGIT crem

• Dr. Földes és Hehs cégtulajdonosok: Hehs örökösök •

hogy az aradi magyarság, mert egy megalázó paktumot visszautasított és ezzel egy fejedelmi nászt: a kormányzó és liberális párt öt esztendőös „pajtás-házasságát“ segítette elő, mért lett egyszerre felforgató és ha már felforgató lett, mért nem fosztják meg alkotmányos jogától és miért csak korlátozzák a meghamisított választói jegyzékben, melyet megalkottak, mielőtt tudták volna, hogy Aradon egyedül lesz felforgató ez a borzasztó magyarság. Azon is lehet csodálkozni, hogy renegátnak nevezik az egyik volt polgármestert és pártját, mert külön listával megy harcba ellenük, holott ez a polgármester és pártja három esztendővel ezelőtt az Avarscanus-kormány idején az akkor még a választó jegyzékben többséggel rendelkező magyarságot megakadályozta a választói jogának gyakorlásában. Akkor bezzeg nem volt renegát. Én csodálkozom Pop Cico tiszteltreméltó személyiségének mostani magatartásán, aki másfél évvel ezelőtt egy ujságírói küldöttség élén egy kisebbségi intézmény meghívását azzal utasította vissza, hogy a szabadság jogok ellenségeivel egy fedél alatt nem tud helyet foglalni. Igaz, hogy egy köztudomás szerint liberális jellegű pénzügyi és közgazdasági ügyekben máskor is egy fedél alatt volt velük, de ezt igazán nem lehetett mérlegre vetnünk, mert a közgazdaság csakugyan különleges terület, ahol nincsenek párt és világnézeti érzékenységek. De most politikáról van szó és Pop Cico mégis konfirmálja elvbarátai társulását az

ős ellenfelekkel. Azonban a megértés között nem ismerem korlátokat és segítségére sietek minden csodálkozásom ellenére is. Elismerem, nincs ellenmondás, hiszen most nem fedél alatt, hanem az Isten szabad ege alatt volt együtt azokkal, akiket pártjának uralomra jutása előtt a szabadságjogok ellenségeinek bélyegezett. Aztán miéért támadja kizárólagosan csak Barabás Bélát, aki az átellenes oldal pompás értesültsége szerint felette állott a lista-vitáknak és semmi része se volt az önálló lista létrejöttében, sőt aki az utolsó pillanatban épen a kamara igen tisztelt elnökénél járt közben a megegyezés érdekében? Barabás Béla vezére a pártnak, de nem a párt, mint ahogy nem vagyunk képesek egyes haragvó románokban az egész ország megtestesülését látni. Csodálkozunk a liberálisokon, akik most megszavazzák a reánk szórt vádakokat, holott minden alkalommal a kebelünkön pihentek, ha tanácsot kellett alakítaniok s mindenestre pikáns, hogy a fiatalos hevében rokonszenves liberális ügyvéd lehetetlennek tartja a tüz és benzin szövetséget, holott másfél év előtt a benzin hordók között ült a kortes kirándulásokon és nagyon jól tudja, hogy a liberális autót a magyar benzin, liberális begyújtással vitte előre. Csodálkozni lehet azon is, hogy ime gyorsan feledésbe mennek a kormányzat itteni képviselőjének tiszteletre méltó szavai. (Egyéni érzéseim sohasem akadályoztak meg a tiszteletre méltónak komoly megtisztelésére.) Ilyen mondat hangzott el a paktumtárgya-

lások előtt: a nemzeti paraszt párt nem gördíthet akadályt az ellen, hogy egy magyar kisebbségi város tanácsának nagyobb része a kisebbségek köréből kerüljön ki. A paktum meghiusulása után meg ez a mondat hangzott el: nem ellenségek, hanem ellenfelek fognak küzdeni. De mintha az egyesült román pártok szónoklatai és írásai mást beszélnének?

Nem habozom kijelenteni, hogy a magam csekély erejével még akkor is az önálló lista mellett küzdöttem volna, ha a paktumajánlat megfelelt volna a tényleges viszonyoknak, egyszerűen azért, mert úgy az országos, mint a helyi politikában ellenzéke vagyok a jelenlegi uralomnak, bevallom részben azért is, mert minden csalódásom ellenére most is a regátiaktól és pedig az államteremtő és kiváló liberálisoktól várom a kisebbségi jogok valószínű és megdönthetetlen statuálását. De amint őszintén kijelentem ezt, ép oly őszintén bevallom azt is, hogy az aradi magyarság legnagyobb része elfogadta volna a paktumos listát, ha csak valamivel is megjavították volna a helyek számát és ha a kormányzat itteni vezetője határozott ultimátumot nem intézett volna a magyarsághoz. És tegyük hozzá, ha ki nem szivárognak a liberálisokkal való tárgyalások alapelvei. A magyarság azért utasította el a paktumot, mert nem felelt meg a tényleges viszonyoknak, mert szűkkörű volt, mert a 49 százalékos álláspont végleges feladását jelentette volna és mert nyilvánvaló volt, hogy a magyarság egy kétségtelenül

Arad legkellemeesebb szórakozó helye a Városi Kávéház!

ügyes, de elutasíthatatlan taktikázásnak méltatlan tárgya volt. Nem a harc kedvéért, nem a románság ellenére, nem a keztyűdobásból. (Már nincs is erre való keztyűnk.) Mind e sok keserűség után is semmiféle indulatot nem érzünk a szövöttezett román pártokkal szemben. Még kevésbé a románság egyeteme iránt. Egyszerűen élni akarunk alkotmányos jogunkkal és ha éles, de föltétlenül tiszta fegyverekkel kívánunk harcolni. Reméljük, hogy lovagias magatartással találkozunk. Azt azonban kereken visszautasítjuk; hogy felforgatóknak nevezzenek bennünket, akik az állam legértékesebb konstruktív elemei közé tartozunk. Ha vannak kisebbségi jogaink, ha vannak alkotmányos jogaink, akkor az ezekkel való élést felforgatásnak nevezni, a legnagyobb politikai és jogi gáncsvetés. Ezen túl pedig le kell szögeznünk, hogy minden ésszerű magyar ember, aki itt maradt, ezzel dokumentálta az új állapotokba való feltétlen belenyugvását és lemondott minden kalandos gondolatról. Miért kockáztatnánk például azt, hogy a mi munkánkkal teremtetett Arad elpusztuljon. Nem vagyunk irredenták, nem vagyunk felforgatók, egyszerűen azért, mert felforgatásra és irredentizmusra nincsen szükségünk, mert vannak alkotmányos jogaink, vannak nemzetközileg biztosított kisebbségi jogaink. Ez a jogi állomány annyira széles és kielégítő, hogy sem kedvünk, sem okunk erről a nagy talapzatról lesiklani. De mert alkotmányos jogaink nem érvényesülhetnek tisztán, kisebbségi jogaink csak papíron vannak, harcolnunk kell törvények határain belül ezek megvalósításáért és tiszteletreméltóan bejelentjük, hogy ezuttal is, más-kor is harcolni fogunk akár tet-

szik egyeseknek, akár nem. Hozzáteszük azt a bizonyosságon alapuló feltevést, hogy a magyargyűléstől el nem borított igazságos és józan románság honorálja álláspontunkat, de nemcsak honorálja, hanem törekvéseink megvalósításában már segítségünkre is van és még inkább lesz. A román néppel nem volt, nincs és nem lehet pörünk, mert a népek nem gyűlölködnek és nem harcolnak egymással. Amig félre nem vezetik őket, zavartalanul benn vannak az általános emberiség testvéri kötelékeiben. A mi ovatos és szelid harcunk végeredményében csak egy szerény életigénylés, nem a néppel

szemben, amely nem bánt, hanem a népből kiemelkedettekkel szemben, akik sajnos örömet találnak a bántásban. De bármennyire magasan állanak, nem tekinthetjük őket a nép lelki, csak politikai képviselőinek. Mert akkor lesz a nép is hatalmas szoros egység, ha megvalósítja, mi emberi és nemzeti akarat volt: a kisebbségi egyezményt és gyulafehérvári határozatokat. Ezekben például az is van, hogy minden nemzet önmagát igazgatja. És Arad városában még azt is megakadályozzák, hogy 41%-nyi mértékben részt vegyünk az igazgatás ellenőrzésében.

Az IOV. nevében szerencse-automaták elhelyezésére kértek koncessziót a várostól.

(Az E. É. tud.) Több aradi vendéglő és korcsma helyiségében — főleg azonban, ahova vidékiek járnak — ujabban érdekes automatákat lehet látni. Ezen automaták nem szolgálnak egyéb célt, mint a városba került naiv és hiszékeny parasztokat kifosztani és egyben hatalmas propaganda-eszközei a törvény és a hatóságok által annyira üldözött szerencsejátékoknak. Nézzük meg, miben áll a szerencsejáték-automata működése.

A játékos bedob egy kétélejes pénzdarabot az erre szolgáló nyílásba, megrántja a foggantyut, ami által a pénzdarab legurul a gépbe. Ha sikerül a kétélejest megfelelő rekeszbe gurítani, úgy alul két, esetleg három pénzdarab hull ki. Ha nem sikerül, elveszett a kétélejes és a játékos kezdheti előlről. Ez a teoria, azonban a gyakorlatban nem így van. Mert az ember bedobja a kétélejest és akár itéletnapig rán-

cigálhatja a foggantyut, az automatából nem jön ki semmi.

Ha ez a ravasz kis szerencsejáték csak néhány vendéglőre vagy korcsmára korlátozná működését, úgy nem volna érdemes foglalkozni az ügyel. Most azonban különleges aktualitása van:

Biztos forrásból eredő információink vannak arról, hogy az a vállalkozó, aki az automaták koncesszióját bérlé, kérvénnyel szándékozik fordulni Aradváros vezetőségéhez, engedélyt kérve arra, hogy a város főbb terein és utcáin, valamint középületein ilyen játékautomatákat állíthasson fel.

A város vezetősége még nem foglalkozott az ügyel, azonban majd ha rákerül erre a sor, álláspontja csak egy lehet: elutasítás.

A lehető legerélyesebb módon kell felemelnünk tiltakozó sza-

vunkat az ellen, hogy Aradot szerencsejáték - automatákkal árasszák el. A törvények és rendeletek szigorúan tiltanak mindenféle hazárdjátékot, ami miatt annakidején bezárták az Ujságíró Klubbot.

Tudomásunk szerint ezen vállalkozás az IOV. (a rokkantakat gyámolító egyesület) kezében van, amely viszont a koncessziót vállalkozóknak adta ki bérbe. Hogy milyen körülmények között történt ezen koncessziók megszerzése, azt következő számunkban fogjuk ismertetni a nyilvánossággal. Most egyelőre megelégszünk azzal, hogy óva intjük az aradi hatóságokat a kért engedély megadásától. Dr. *Lutai* Cornél címére adresszáljuk tehát felszólalásunkat és kérjük akadályozza meg az automaták Aradra való importálását.

Mar.

Füster, csemege

cukorka- és csokoládé
különlegességek

Bozsejovszky és Szilassy-cégnél

Bulev. Regina Maria No. 16.

Tordai cement

Portland Hercules

Tordai gyps vezérkép-viselet:

Kornis Testvérek cégnél

Arad, Bul. Reg. Maria 13. Tel. 501.
FIGYELEM! A Tordai Cement a gyár signójával eredeti 60 kgr.-os zsákokban gyári plombával kerül forgalomba.

Nem volt szép magától Klein bácsi,

hogy engem a „nyilvánosság előtt méltón megfenyített“. Nem érdemeltem meg, de magának sem használt, aki ezer gondtól, jajtól agyongyötört, idegbeteg, idősebb ember.

Amikor a fiával kapcsolatban cikket irtam, úgy éljen magam velem együtt Klein bácsi, tettem ezt minden célzatosság nélkül, kizárólag abból kiindulva, hogy mennyi bajt és kellemetlenséget okozhat a könnyelmű fiatalság meggondolatlan cselekedeteivel önmagának és hozzátartozóinak. Egyben rámutattam arra, hogy Braziliában nem olyan rózsásak a viszonyok, amiért érdemes mindent kockára tenni, feláldozni: existenciát, családot és jövőt. Ennyi volt az egész.

Maga, Klein bácsi, megharagudott azért, amiért senki a világon nem haragudott volna meg. Bizonyára beugrott olyanok uszításainak, akik most diszkréten visszavonulnak a kulisszák mögé és megelégedetten dörzsölik a kezüket, mint akik jól végezték a dolgukat.

Elismerheti Klein bácsi, hogy nobilisan viselkedtem magával szemben, látván azt az exaltált állapotot, amit a cikk érdemtelennül kiváltott magából. Amikor meglepetésszerűen „rajtamütött“, — kitűnően bevált harctéri taktika — irappirozott a dolog és abban a pillanatban igazán nem voltam tisztában, hogy mi a célja. Tudniillik szokása szerint a kezével beszélt, ami érthetően olyan heves volt, hogy akár egy Wagner-operát is eldirligálhatott volna ezzel a tempóval. Csak és

csakis ennek tulajdoníthatja, hogy nem vettem észre, amikor — tanuk állítása szerint — emberbástyájából felém sujtott.

Mert, kedves Klein bácsi, ha véletlenül eltalál az igyekezete, higgye el, nem őrizhettem volna meg közismert hidegvéremet és akaratom, jóízlésem, kornak megadó tiszteletem ellenére súlyos testi sértést követtem volna el magán, ami fölött egészen biztosan senkisésem csodálkozott volna. Nem került volna különösebb megerőltetésembe, hiszen az én karom legalább olyan hosszú, mint Klein bácsié és legalább olyan kemény, mint a magáé — boxerrel együtt. Ennek dacára még egyszer sem használtam az öklömet, előreláthatólag önszántamból nem is fogom. Elvégre nem csinálhatok konkurenciát a bírói igazságszolgáltatásnak. (Már csak ezért is helytelen volt az eljárása Klein bácsi. Most őket is magára haragította. Meglátja, azok nem lesznek annyi jóindulattal maga iránt, mint én voltam.)

De menjünk tovább, Klein bácsi. Még a történetek dacára sem haragudtam, — beleéltem magam egy elkeseredett apa ok nélkül, ellenségesen lázitott lelkiállapotába — sőt megadással végigszenvedtem, hogyan igyekezett felém csusztatni egy szék. Tekintettel azonban arra, hogy az emberi türelem véges, — igaz Klein bácsi? — jónak láttam idejekorán eltávozni „sikereinek“ szinteréről. Mert tagadhatatlanul volt sikere. Állítólag egy-két taps is elhangzott — szomorú mementója az ujságíró

Gözfürdő nyitva nőknek: kedden egésznap és pénteken délután, férfiaknak: keddet kivéve minden nap délelőtt, de szombaton délután is. — o — Kádfürdő újonnan berendezve mindennap reggeltől estig. — o —

SIMAY-FÉLE
Artézi fürdő

IVETTE

mosóselyem
az idei divat

sorsnak — de élek a gyanuperrel, hogy olyanok részéről, akik a multban valamilyen okból már a tollam alá feküdtek, vagy akiknek okuk van ettől tartani a jövőben.

Na és aztán azok a becsület-sértő és rágalmazó kifejezések sem voltak helyénvalók, amiket illő távolságból, teli tüdővel utánam kergetett. Igaz ugyan, hogy hasonló állapotban és helyzetben talán másnak sem jutott volna semmi eszébe mondjuk Sakespeareből...

De!... de aztán maga is lecsillapodott. Otthon vizes borogatást rakatott a fejére, szerető kezek lesimogatták homlokáról a haragos ráncokat, lepihentették és volt ideje kialudni szorgalmas, munkás életének ezt a sehogyszem hozzápásszoló epizódját. Hogy történhetett mégis, kedves Klein bácsi, hogy maga másnap, amikor józan, tiszta fejjel kelt fel puha ágyából, hogy neki induljon a kezdődő hét ezer rejtelmes bajának, gondjának, — tisztességes, becsületes, mea culpás nyilatkozat helyett megismételte nyomtatvány útján a hirtelen harag szülte alaptalan rágalmait?

Maga rendes, tisztességes zsidó ember, Klein bácsi, szabad olyat mondani, ami nem igaz? Klein bácsi, Klein bácsi, maga kész lesz arra megesküdni a törvény előtt, amit rólam állított? Nem.

Hát kellett magának ez a cirkuszk Klein bácsi? Egyáltalában akart maga „hős“ lenni? Nem. Erre azoknak volt szükségük, akiknek minden okuk meg volt arra, hogy magát felelőtlenül, lelkiismeretlenül belehecceljék egy

magára nézve súlyos kimenetelű deliktumba.

Isten vele, Klein bácsi. Legközelebb a bíróság előtt találkozzunk. Boxert ne hozzon magával.

Geller Ödön.

Megmondom az igazat: Ben Aroly bejtől a kekesi cigány-asszonyig minden jóslás szélhá-mosság.

Hivatva érzem magamat arra, hogy megmondjam az igazat. Talán sohasem volt olyan veszélyes az igazságért való fejbetörés, mint az alábbi sorokért, de a bennem lappangó indulatok, ame-

beleavatkozni hatáskörükbe. Sőt. Meg vagyok győződve arról, ha ezeket a sorokat elolvassák, kifogják jelenteni, hogy okos ember vagyok, mert ugyanazt mondom, amit ők már megmondtak, vagy megszerettek volna mondani.

Tehát.

A diploma nélküli lélek-rejtélykutatókról akarok beszélni.

Bevallom, én is foglalkoztam valamikor ezzel a dologgal. Tartozom magamnak azzal, hogy szerénytelenség nélkül kijelentsem, igen eredményesen dolgoztam ezen a téren és voltak naiv emberek, akik komoly szakértőnek tartottak. (Minden célzás nélkül jegyzem meg, hogy néhány aradi orvos is fordult hozzám tanácsal és több ízben kérték segítségemet.) Mindezeket nem hengegészképpen mondom el, sem pe-

IVETTE

csak akkor valódi, ha
IVETTE-TRAVIS
szegélynyomással van ellátva

lyeket több mint egy évtizede magamba fojtok, most kifelé törekszenek. „A lélek rejtélyéről“ akarok beszélni. Ez a probléma aktuálissá vált az én esetemben is, mert önmagamot megfigyelve nehéz nekem megállapítani, hogy mi kényszerít erre az írásra. Az irigység? A purifikátorság? A másokért való aggodalom? Vagy talán az a bizonyos morál, a melyben nem hiszek?

Nem tudom. Lehet, hogy a fentiek mind hozzájárulnak ahhoz, hogy nyilvánosságra hozzam az alábbiakat.

Mindenekelőtt meg kell nyugtatnom Hersch és Szedlák doktor urakat, hogy nem szándékozom

IVETTE

kapható minden jobb
divatáru üzletben

dig azért, hogy az illető orvos urak értékét lecsökkentssem, hanem igazolni akarom, hogy némi hivatást érzek magamban a leleplezésre.

Igen, a leleplezésre. A hipnotizőrökről van ugyanis szó. Én nem haragszom rájuk, hanem inkább azokra, akik „bedülnek“ nekik. Érthető, hogy haragom nagy lehet, már csak azért is, mert az utóbbiak többen vannak, legalább egyelőre. Ismét saját igazolásomra kell felhoznom, hogy abban az időben (tiz évvel ezelőtt) amikor én „dolgoztam“, nem volt olyan könnyű a helyzet, mint most, mert akkor nem voltak még bedresszirozott médiumok. Ma már százával jelentkeznek egy-egy hipnotizőr pódiumán azok, akiknek nem adta meg a sors azt az előnyt, hogy más körülmények között a nagy nyilvánosság előtt bizonyítsák kiváló színész-képességüket.

A Romániában elszaporodott hipnotizőrök mentségére legyen mondva, kénytelenek ezek az emberek valami foglalkozás után nézni ebben a szomorú gazdasági leromlásban. Például tegnap beszéltem egy leépitett banktisztviselővel, aki nem tud elhelyezkedni és elhatározta, hogy hipnotizőr lesz.

Fáradtságos munka az igaz. A médiumok el vannak rontva. Nem hajlandók másképen a szinpadra lépni, csak ha felléptidíjat fizet nekik a hipnotizőr. Vannak hivatásos médiumok, akik nevével nélkül tudják végigcsinálni a legnagyobb marhaságokat is. Ezek minimálisan száz lejt követelnek egy fellépésért. Vannak kezdők,

vagy kevesebb önuralommal rendelkezők, akik előadó és játszóképességük hiányos volta miatt, nem képesek alkalmazkodni a „mester“ minden parancsához. Ezek megelégszenek ötven lejjel. Most tessenek elképzelni, hogy milyen óriási anyagi befektetés kell egy hipnotikus estély megtartásához.

Igaz, hogy vannak valódi médiumok is, de ezek már régen letűntek, vagy hipnotizőrökké váltak.

Szóval a hipnotizőri foglalkozás nagy befektetéssel járó, meglehetősen bizonytalan üzlet és csupán ezért nincs is okom bántani a hipnotizőröket. Van azonban egy másik bibije is a dolognak, ami aztán valóban bosszant. Ismételem. Lehet, hogy azért, mert irigy vagyok.

Ez a másik dolog a jóslás.

Nem tudom, hogy elégtétel-e Ben Aroly Bejnek, ennek a nagy-szakállu Svengálinak, vagy Rasputinnak, ha előre bocsánatot kérek tőle, mert kijelentem, hogy amit ő és hasonszőrü, illetve szakállu társai csinálnak, az a legfelháborítóbb csalás. Valószínűleg azért vagyok olyan bátor, mert a Bej jelenleg távol, Marosvásárhelyen zsarolja a jobb sorsot váró hiszékeny közönséget.

Ez a Ben Aroly Bej okos ember. Az az elve, hogy a legszilárdabb alap, amire megdönthetetlen várakat lehet építeni: az emberek butasága. Ebben igaza van a Bejnek. Csak a hatóságoknak nincsen igazuk, amelyek megtürik ezt a felháborító és mesterséges butitást. Mint szakértő és mint a jóslás titkaiba be-

látó ember kijelentem, hogy a jövőbe sem Aroly, sem pedig más nem láthat bele. És ezt tudják az összes „jövöbelátók“. De élni csak kell valahogy. Az üzleti szempontból megnyilvánuló jóindulatot azonban nem lehet elvitatni tőlük. Ha megjelenik náluk valaki és megmutatja nekik kerges, vagy gondozott tenyerét, akkor olyan perspektívát mutatnak a jövőbe, hogy az illető teljes megnyugvással és kiürített pénztárcával távozik. Mielőtt a jóslás kezdetét veszi, a naiv áldozat megkérdi:

— Mi lesz a gyermekemből? Megcsal-e a feleségem, illetve férjem? Kapok-e pénzt a közel jövőben?

És hasonló dolgokat, amire az illetők kíváncsiak. Aroly és társai ezekre a kérdésekre a legmegnyugtatóbb válaszokat adják.

Jelenleg is működik egy ilyen „jóstehetség“ Aradon. Röpcédulákat osztogatott az uccákon, a melyben felhívja a közönséget, hogy csekély száz lejtért nyugalmas éjszakát szerez mindenkinek.

Hát kérem szépen, mélyen tisztelt hatóság, ezeknek a szélhámosságoknak ideje volna véget vetni.

—lisi.

AZ

ARADI KÖZLÖNY

Erdély leg-
régibb, legolvasottabb és
legelterjedtebb napilapja!

Butor részletre készpénz árban **Garai**
kedvező feltételekkel

ARAD, Piața Avram Iancu No. 10. TIMIȘOARA, Fabrica P. Coronini No. 23.

Egy aradi kényszeregyezés 1867-ből.

Az adós levele a hitelezőhöz, melynek szövege a mai napig sem változott.

Egy régi előkelő aradi bornyagykereskedő cég főnöke a napokban a régi irattárában keresgélt és eközben egy érdekes levél került a kezébe. A dátum az 1867-ik évet jelezte és a levelet egyik üzletfél írja a céghez. Több

mint hatvan esztendő az a levél, amelyben az üzletfél bejelenti, hogy

képtelen fizetési kötelezettségének eleget tenni és kényszeregyezési ajánlatot tesz.

A „rég jó világban“, amelyről annyi valószínűtlennek hangzó legendát mesélnek nagyapáink, úgy látszik nem minden volt fenékig tejfel. Bizonyítja ezt az a hatvan évvel ezelőtt kelt levél, amelyben

olyan kifejezések vannak, amelyek szinte teljesen azonosak a mai gazdasági élet frazeológiájával.

Azt mondja például a levélíró, hogy „fizetési zavarait a mai gazdasági válság okozta“. Mintha csak ma írta volna ezt a levelet. „Gazdasági válság“, ugye milyen ismerős szólam. Már 1867-ben is ismerték.

Mindössze annyiban különbözik egy mai fizetésképtelenségi bejelentéstől, hogy azt restelked-

ve, részletes magyarázás közben szinte bocsánatkérőleg írták, míg ma párszavas, rideg körlevél tudatja a hitelezőkkel, hogy ne számítsanak a pénzükre. Akkor (1867-ben) egy kereskedőre valószínű erkölcsi katasztrófát jelentett a kényszeregyezés — ma kényelmes és csaknem minden következmény nélküli megoldása egy kényes helyzetnek.

Alább egész terjedelmében közöljük az érdekes és tanulságos levelet, amely (ne felejtse el) 1867-ben, a kényszerkiegyezés évében kelt:

Biala, 27 Feber 1867.

Herrn M. R.

Arad.

Sie werden bereits meine unglückliche Lage in der in

mich befinde erfahren haben.

Ich kann Sie mit Gegenwärtigen sehr freundlichst ersuchen den Antrag den ich an H. Dr. Beer stellte nämlich 30% für Ihre forderung zu nehmen zu genehmigen.

Mein ganzes Geschäft wurde mir aus den Händen genommen ich stehe heute ganz bloch da mit Weib und Kind und wäre genöthigt das Vergleichsverfahren Anzumelden, wo dann wirklich wie sich der Dr.

Beer überzeuge gar nichts heraus steht, sondern noch die

H. Gläubiger zuzahlen müssten, so glaube ich Gehrter Herr Ransburg Sie werden gegen mich Ädel Handeln und meinen Antrag genehmigen, da ich bemüht sein werde auf eine andere Weise den Verlust einzubringen.

Ich bitte Sie abermals gegen mich nachsichtig zu handeln und sehe einer baldigen Antwort entgegen zeichne hochachtungsvoll und ergebst

I. Ritter.

Előfizetési felhívást és néhány mutatószámot küldtünk Önnek is. Amennyiben lapunk előfizetését nem kívánna, tisztelettel kérjük, méltóztassék a legutolsó mutatószámot kiadóhivatalunk címére „Retour“ jelzéssel visszaküldeni, hogy b. címének beiktatásával később adminisztrációs kellemetlenségek ne származzanak.

Erdélyi Élet
kiadóhivatala.

MŰVÉSZI FÉNYKÉPEK

és levelezőlapok jutányos áron műtermében készülnek.

Nagy Géza művész kivitelben, Műterem Arad, Bul. Reg. Maria 8

Emberek sirjatok . . .

Minden évben ránk köszönt a hamvazó szerda, ez a szépségesen szomoru nap. Nem mintha az idő lenne szomoru, borongó, hanem programjával, jelentőségével bánatot, fájdalmat idéző elő lelkünkben.

A farsangi szertelen mulatozásnak ez a nap: megállj!-t kiált. Váltó módjára helyes irányba állítja életünket, különben holt vágányra szaladna örült sebességgel, féktelen szenvedélyünk-től fütött mozdonyunk. Együttal a hamvazó szerda a legtökéletesebb vészfék, azonnal lefékezi, megállítja vonatunkat.

Komoly, mély gondolatokat nyújt az embernek, mely képes mngrendíteni egész bensőjét.

„Keresztények' sirjatok, mélyen szomorkodjatok, keseregjen minden szív" s aki látja és nem sir, élő hittel az nem bír", — zug, vág fülünkbe, elevenünkbe a gyönyörű nagybójtí ének.

Ez a nap kijózanítólag hat mindenkire, olyan mint a friss, tiszta levegő, mikor a korcsma, báltermek fojtó, undor, egészségtelen levegőjéből a szabadba kijutunk, megcsapja kellemesen az arcunkat s még az álmat is kikergeti a szemünkből: Felébreszt. Lendületet ad, életünket s Isten ujjaként tekintetünke az égre emeli, hogy helyesen kitaláljunk az élet szövevényes utjaiból s helyes irányban eltájékozódjunk.

Szomoru ez a nap, mert szomorúságot okoz nekünk. Eszünkbe juttatja céltalan életünket, sok haszontalanul agyonütött időnket. mert emberi mivoltunkra azzal nem hoztunk semmi dicső-

séget, sőt legtöbbször meggyaláztuk égi származásunkat. Por vagy és porrá leszesz! — Kiáltja a hamu nekem, homlokomra kerülve, lelkem égeti: testvérek vagyunk s azért oh hamu, miért hordod fennen a fejed, miért dicsekszel, hisz koponyád ugysis a porba hull . . . Szóval akkor azokat a napokat hiába éltem át? Igen, elveszítetted. Ez fájdalmas tudat, mert elvesztett kamatokat, eltékozolt tőkét kell elkönyvelnem az élet könyvébe.

De mégis szépséges ez a szomorúság, mert felráz, buzdít, lelkesít a jóra: új életet kezdeni, időt felhasználni, komolyan gondolkozni, mivel az élet nem játék, az Élet előiskolája. Szép a szomoru arc, a lélek fájdalmát tükrözi vissza, szép a fájdalom, mert az elveszített paradicsomi boldogságot sirja vissza.

A hamvazó szerda: vízváltó. Olyan mint Marosfő: nyugatnak tart a Maros, keletnek az Olt. Visszavezet eltévesztett életünk folyamán a forráshoz s ott e másik oldalon indulunk meg. Keleten kell fel a nap, nyugaton nyugszik le, — tartja a köztudat. Erkölcsünk, vallásunk a nyugatról jött műveltség révén romlott meg, onnan jött a sötétség. Keletről jó a világosság, nem Oroszországból, sem Kinából, hanem Krisztus vallásából, tanaiból.

A keserű vizet édessé változtatja, az égő-fájó könnyet áldott — örömkönnyé. Hamvazó szerdának ez a programja.

Emberek sirjatok, ha sötétség vesz körül titeket, engedjétek, hogy a szent hamu fejetek-lelke-

teket érje: tisztuljon elvetek, életcélotok, szivetek.

Emlékezz ember, hogy por vagy s porrá leszesz. Igazi célod csak egy lehet: lelkedet Istennek!

Emlékezz meg erről s ne feledd el soha! —i—k.

Két kis történet a fősvény gyárosról.

Van nekünk egy gyárosunk, akit enyhén szólva, fősvénynek ismer mindenki. Erről a gyárosról szól ez a két kis történet.

1.

Ő maga meséli;

— Tegnap bálban voltam, ahol megismerkedtem egy gyönyörű nővel. Udvarolni kezdtem neki és leültünk inni. Egyik pezsgős üveg a másik után fogyott és a hódítás terén már igen messze jutottam. Még csak egy üveg pezsgőt kellett volna meginni és az angyal a karjaim közé esett volna.

Na és miért nem ittatok még egy üveg pezsgőt? — kérqi valaki.

— Mert a hölgy nem akart többet fizetni.

2.

A gyáros a földszinten lakik, viszont az a férjes hölgy, akivel ismeretséget kötött, a második emeleten. Megállapodtak, hogy mikor a férj eltávozik hazulról, az asszony a második emeletről leejt egy 1 lejest és ez lesz a jel, hogy a gyáros felmehet.

Egy este valóban leesik az 1 lejes. Az asszonyka vár a második emeleten, de a gyáros nem jön. Egyik óra mulik el a másik után, de a gyáros csak nem jön.

Másnap megkérdi az asszonyka:

— Ledobtam a lejt, miért nem jött?

— Tudja édesem, egészen tizenegy óráig kerestem a sötétben a lejt és akkor már nem volt érdemes.

Legjobban étkezhet a **Központi** v. Ujságíró Club éttermeiben.

A lapcsinálás műhelytitkai.

Néhány szó a szerkesztőségekről, kiadóhivatalokról, ujságírókról, közönségről, eseményekről és az üzletről.

A közönség, amely ujságot olvas, könyörtelen és közömbös. Könyörtelenül megkívánja, hogy az ujság, amelyre előfizet vagy amelyiket megvesz, tartalmas, magas nivón mozgó, eleven és főleg érdekes legyen. Szenzációsak legyenek a hírek, hasznosak a közlemények, irodalmi értékűek a riportok és az ujság hangja bátor, messzecelegő legyen. Szálljon sikra a közönség érdekében, védelmezze meg jogait, csapjon le a panamistákra, kotorjon elő olyan értesüléseket, amiket habzsolva olvas a kíváncsiak tömege, verekedjen s harcoljon az olvasó privát érdekeiért is, mert hát ő megveszi a lapot és ezért ellenértéket követel. És az ujságolvasó közönségnek igaza van akkor, amikor pénzért a legjobb árut követeli. Az illető lap dolga aztán, hogy a közönsége minden igényét maradéktalanul kielégítse.

Csakhogy az nem olyan egyszerű ám, mint ahogyan azt a laikus elképzeli. Minden tekintetben jó lapot csinálni csak megfelelő apparátussal lehet. Elsőrangú tudósítógárda, jól felszerelt nyomda, kitűnően megszervezett előfizető-tábor és megbízható hirdető-stokk, amelyre mindig számíthat az ujság. És itt az ujságcsinálás két részre oszlik: a szellemi rész elvégzése a szerkesztőség dolga, míg az üzleti vonatkozásokat a kiadóhivatal intézi. Ez a két szerv egymástól vastag fallal van ugyan elválasztva, de ennek dacára elengedhetetlen kellék a közöttük való szoros együttműködés. A kiadóhivatalnak kell megszerezni az anyagi feltételeket ahhoz, hogy a szerkesztőség jó lapot csinál-

hasson. És itt van az a kényes ütközőpont, amely annyi félreértést és kellemetlenséget okoz.

A közönség nem szokta még meg, hogy az ujságvállalatokban is olyan üzletet lásson, mint a többi vállalkozásban. A kiadóhivatal igyekszik minél több előfizetőt szerezni, minél több hirdetést összegyűjteni, minél több lapot eladni. Az így beszédett díjakért a vevő ujságot kap, amiből informálódik, amivel szórakozik, hirdetést kap, ami az üzleti érdekeit segíti elő. Ezzel a lap és „kuncsaftja“ között kimerül minden kötelezettség. A közönség tájékozatlanabb része azonban minden áron összefüggést keres a lap szerkesztése és a kiadóhivatal munkája között és erkölcsötlenéget szimatol ott, ahol a vállalat üzleti érdekei kifejezésre jutnak.

— Ahá, zsarolás! — mondják a „beavatottak“. amikor a szerkesztőség kellemetlen irolyal kiról, akinek a kiadóhivattal üzleti differenciái támadtak. Még ha az az illető tényleg lopott, csalt, betört, hamisított vagy más közfeltűnést keltő dolgot művelt is, sohasem az illető a bűnös, hanem a lap, amely azt — az olvasó közönség kifejezett sürgető kívánságára — megírja. Az ujságíró a hibás, aki harcol, verekszik, szenved — a mások érdekében és amikor egy-egy ilyen elfogult ember, akinek nincs judi-

ciuma a dolgok helyes megítélésére, elkiáltja a stereotip csatakiáltást:

— Zsarolás! — a többi hasonszőrü alak, akiknek itt-ott már lekaparták fejről a vaját, kéjesen üvölti utána a „feszítsd meg“-et.

Szerencsére mi ujságírók olyan fából vagyunk faragva, hogy a kis emberi férgék nyüzsgése teljesen veszélytelenné válik velünk szemben. Fölényesen és a gyengeségnek kijáró jóindulattal kezeljük ezeket a gyakran kellemetlen félreértéseket és nem tulajdonítunk nekik nagyobb jelentőséget, mint amennyit megérdemelnek. Mi nem egy ember dolgával törődünk, az érdeklődésünk naponta száz irányba ágazik, az élet minden megnyilvánulása a mi idegeinken fut keresztül. A mi incidenseink nagyarányuk és nem adják alább egy kormánybukásnál, hajókatasztrófánál, véres gyilkosságoknál. Igazán nem érünk rá suta kismemberek fárasztóan unalmas és jelentéktelen magánügyeinél sokáig időzni. Amennyiben érdekes vagy furcsa, megírjuk, de aztán robogunk tovább. Visz az élet tempója más, nagyobb szenzációk felé... Ha egy-egy kellemetlen bogár utközben belénk ütközik, azt alig vehetjük észre.

Olvassa és terjessze az „Erdélyi Élet“-et.

Tavaszi szövetkülönlegességek érkeztek
I. SCHUTZ posztóáruházába

ARAD, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 2. sz. (volt M. Neuman helyiség).

Levél a szerkesztőhöz arról a bizonyos hamisított tejről.

A város áll tehetetlenül, sokminden tekintetben kiszolgáltatva a falunak. Kicsi gyermekek a faluból várják az édes tejecskét és gondokkal küzdő családok összekuporgatott garasait adják oda a fehér italért, amely erőt ad, kitartást ad a további munkára és a gyomor korgó szavát csitítja el siró gyermeknél. És be sokszor, a falu, mint éhes pióca fekszik rá a város testére és szívja, szívja kifelé belőle a vért, jelen esetben a nehéz garasokat.

Mert jó tejiért, jó áruért nem kidobott pénz a pénz, de a lelketlen étel- és tejhamisítók becsutelen haszonlesése megtorlást kíván...

Több mint egy évtized választ el bennünket a világháborútól, amely egyéb borzalmait mellett az itthoniak frontján végezte el a maga tombolásait akkor, amidőn a lelketlen kufárokat az élelemhamisításra tanította meg, ezeknek az eltemetett borzalmaknak mintegy utóhajtásaként még ma is nagyban divik a tej és a tejtermékek hamisítása. A bölcs falusiak nagyon ügyesen tudják pénzre váltani abbéli helyzetüket, hogy a termelt tejmenyiségnek nagy százaléka a kezükben van. Minden valamirevaló faluban vajgyár létesült s a tejszínből készült vajért járó zsiros profit mellett, természetesen a szövettségbe betömörült tejesgazdák vigan hurcolják be a városba a lefőlözött tejet, amely így legfontosabb tápértékétől van meg-

fosztva. Ezeknek a lelketlen tejárúsítóknak a szemtelensége azonban még lelkiismeretlenségükénél is nagyobb,

amennyiben a lefőlözött tejet jó tejként és a rendes árban bocsájtják áruba.

Hogy ez mit jelent egészségügyi és anyagi szempontból, azt hisszük, felesleges tulton-tul részletezni, amikor az amugy is angolkórra hajlamos városi gyermek nem kaphatja meg a tiszta tejet. A városi egészségügyi szolgálat szempontjából tehát óriási horderejű az ellenőrzés, mégpedig a legszigorubbban és legerélyesebben keresztülvitt ellenőrzés kérdése!

Nem tartjuk elegendőnek az ötletszerűen elfogott tejárusok ellenőrzését, sem a fix pontokra kirendelt karhatalmat, amelyet nagyon könnyen kijátszhat a tejhamisítók ébersége. Véleményünk szerint különösen a vajtermeléssel foglalkozó falvak lakosságát kell lefűlelni oly módon, hogy a házról-házra járó tejárusokat a helyszínen, vagyis a házakból való kilépésük után kell felvinni a rendőrségre s megtartani a tej-

próbát és pedig a hétnek egyszer ezen, másszor másnapján. Lehetetlennek tartjuk akkor, hogy ne sikerülne lefűlelni a tejhamisítókat. Edigi információnk szerint az illetékes hatóság csak jó tejet talált, pedig merjük állítani, hogy jó néhány száz liter hamisított tej futott be a városba azóta, hogy megkezdték az ellenőrzést.

Követeljük tehát a legszigorubb ellenőrzést, a bűnösök példás megbüntetését és azt, hogy az illetékes hatóság kövessen el mindent annak a fontos ügynek az érdekében, amely azt célozza, hogy ez a város hamisítatlan tejet kapjon. *Egy előfizető.*

**Estélyi ruhákat legszebben
FEST ◀◎▶ TISZTIT
Alex. KNAPP Sándor**

„Victoria“

cipőüzletében, a főpostával átellenében, férfi, női és gyermekcipők kaphatók kedvező részletre is.

**SZAVAZZON AZ ERDÉLYI ÉLET
TÁNCVERSENYÉRE**

Az S. D. Bles & Sons kivált a Szécsi és Tsa cégből, új részvénytársaságot alapított, melynek igazgatója Szécsi Oszkár.

Megírta már az Erdélyi Élet, hogy Szécsi Oszkár kilépett a Szécsi és Tsa cég kötelékéből és elköltözik Aradról. Most érdekes fordulat állott be ez ügyben, a mely lehetővé teszi, hogy Szécsi Oszkár, ez a városszerte ismert és kedvelt vivőr továbbra is Aradon maradjon.

A Szécsi és Tsa cég, mint ismeretes, a legbarátságosabb formák között megszüntette összeköttetését a S. D. Bles és Sons manchesteri céggel. A Bles-cég ugyanis önálló részvénytársaságot alapított és ez szükségessé tette az évek óta fennálló kellemes üzleti viszonyt a Szécsi és Tsa céggel felbontani. A Szécsi-cég természetesen továbbra is fennmarad és saját árujával dolgozik. A cég főnöke, Szécsi Lajos, a bécsi központból fogja intézni az aradi fiók ügyeit és ismerve kitűnő üzleti érzékét, továbbra is virágozni fog a cég. Arad kereskedő körei megnyugvással és örömmel fogadták ezt a megoldást.

Fokozza a megelégedést az a körülmény, hogy az angol Bles-cég sem távozik Aradról. Blesék ugyanis úgy határoztak, hogy nem adják fel a romániai és magyarországi piacot, hanem továbbra is terjesztik itt a legnagyobb angol fehéráru gyárak ter-

mékeit, amelynek közkedvelté tételében oly nagy része van a Szécsi és Tsa cégnek. A Bles-cég részvénytársasággá alakult, amelynek vezérigazgatói székébe meghívták Szécsi Oszkárt, akinek képességeit még abból az időből ismerik, amikor a Szécsi-céggel oly szoros üzleti nexusban voltak. Szécsi Oszkár tehát továbbra is Aradon, az új részvénytársaság romániai székhelyén marad, de ő intézi ezentúl a magyarországi fiók ügyeit is. Az új részvénytársaság a legjobb auspiciummokkal kezdi meg üzleti tevékenységét nemcsak azért, mert az élén oly agilis és szakképzett vezető áll, mint Szécsi, de meg azért is, mert a Bles-cég áruja az egész romániai és magyarországi piacon már az elismert és kitűnőnek minősített portékák között is első helyen áll.

Az angolok részéről, mint general menedger, továbbra is Mr. Howenir szerepel, aki eddig is a világhírű manchesteri cég keleti üzleteinek irányítója volt.

A román piacra feltétlenül hízog az az elhatározás, amellyel a nagy angol cég az itteni piac megbízhatóságáról állított ki fényes bizonyítványt. Ha ugyanis Bles-éknek nem volna meg a bizalmuk Romániában, semmi körülmények között sem maradtak

volna továbbra is itt a Szécsi-cégtől való elválás után is. Az ország gazdasági életére is előnyös az a körülmény, hogy a hatalmas világceg az áru- és pénzforgalmat szaporítani fogja, hogy az államkincstárnak az adóból és vámokból befolyó hasznát ne is említsük.

Az új részvénytársaság már meg is kezdte a működését Aradon. A Deák Ferenc-uccában hatalmas üzlethelyiséget bérelt, amelyet a cég arányainak és tekintélyének megfelelően rendez be. Szécsi Oszkár közismert szervező tehetségével már meg is alakította a külső és belső tisztviselők ensembléjét, sőt az utazók kis csapata már nekiindult, hogy az ország piacát elárassza a részvénytársaság kitűnő áruival.

Valódi angol és brünni szövetek kiárúsítása
20% enged-
ménytel **WALDMANN & ENGEL**-nél Str. Eminescu 22. sz.
Nem silány utánzat!!

Tüzifa és szerszámfa
legolcsóbb

BOROS fatelepen
Óvár-tér és Hajó-ucca sarok
TELEFON 591.

Olvassa az
„Erdélyi Élet”-et!

BUDAPESTRE március 14—31-ig 50% vasuti kedvezmény és 1/3 utólagos vizum.

Igazolványok és jegyek hivatalos áron a

Wagons-Lits-Cook menetjegyirodában

Minorita-templommal szemben. Arad egyedüli komplet és hivatalos menetjegyirodája.

Igy beszélnek a törzsasztalnál . . .

Kérdés:

— *El lehet hamar felejtteni egy minisztert, akit, míg hivatalban volt, annyira körülhajtlongtak a politikusok?*

Felelet:

— Kohn ideális boldogságban él a feleségével. Meghal egy napon az asszony. Kohn hazajön a temetésről, sirva borul az asztalra és felkiált:

— Oh lieber Gott, noch immer habe ich sie nicht vergessen.

Kérdés:

— *Helyes takarékosági politika-e az, hogy a nagy dolgok helyett kórházakon és iskolákon spórolgatunk?*

Felelet:

— Mikor II. József császár pénzügyei kezdtek rosszul állni, takarékosági bizottságot nevezett ki, akik elsősorban a császár szolgálatában álló szolgaszemélyzet javadalmazását redukálják.

Egy alkalommal II. József megfigyelte, hogy a palota lépcsőjét síkáló asszony nem felülről lefelé, hanem alulról felfelé síkálja a lépcsőt és amit tisztára síkált, azt a lábaival ismét bepiszkítja. Felelősségre vonta, hogy miéle munka ez, mire az asszony így felelt:

— Én is ugy teszek, mint felséged takarékosági bizottsága: alulról kezdem a tisztogatást.

Kérdés:

— *Egy jobb gazdasági jövő biztató kezdetének tekintsük-e azt, hogy a CFR felemelte a személy és teheráru tarifát?*

Felelet:

— Kohn az uccán megállít egy taxit és odaszól a sofförnek:

— Kérem, vigyen el engem a Borralaló Ellenes Liga alakuló gyűlésére.

Kérdés:

— *Miképpen lehetné elérni, hogy nálunk is olyan demokratikus állapotok legyenek, mint Angliában?*

Felelet:

— Vegye át a mi kormányunk az angol kabinet vezetését és féléven belül ott is egészen biztosan olyan demokratikus állapotok lesznek, mint nálunk.

Kérdés:

— *Miképpen lehetséges az, hogy amióta a város átvette a gépüzemeket, megszorodott az igazgatók száma?*

Felelet:

Kohnék családi örömöknek néznek elébe. Az utolsó pillanatban Kohn — nem tudván végignézni felesége vajadását — lemegy a sarki kávéházba, hogy az eredményt ott várja be. Néhány perc múlva a szülésznő kiszól az ajtón Kohnék cselédjének:

— Fusson azonnal a nagyságos urért, itt van a kisfiu.

A cseléd elrohan és mikor leér a földszintre, utána kiált a szülésznő:

— Mondja meg, hogy még egy kisfiu született.

A cseléd berohan a kávéházba és lelkenedezve ujságolja Kohnnak:

Nagyságos ur, tessék gyorsan gyünni, egyik gyerek a másik után születik.

Kérdés:

— *Ha Stan Vidrigin volna a világ legkitünőbb vasuti szakembere, megérdemelné-e azt a horribilis fizetést?*

Felelet:

A bocherek egyszer purimbált rendeztek, amelyen résztvett minden bocher, csak egyik nem. Ez éjjel-nappal tanult és nem volt más gyönyörűsége, szenvedélye, csak nagyon szerette a turósderejét.

Másnap találkozik egyik jelenlittel és megkérdi:

— Mondd csak, igaz az, hogy a bál ezerkétszáz pengőbe került?

— Igaz, sőt talán még többre is.

— Hihetetlen. Hát ha mindenki, aki jelen volt, egész éjjel turósderejét evett, még akkor se szabad lett volna ennyibe kerülni.

Olcsó vásár! Volt Deák F.-ucca 8. Olcsó vásár! Harisnya és Csipkeáruházban

Női selyem harisnya 39 lejtől, cerna flor 38 lejtől, férfi zokni 13 lejtől, gyermekharisnya 12 lejtől, férfi ingek divatos selyem elővel. 2 gallérral 210 lej Klöpii és Valance csipkék dus választékban 2-4 lejtől kezdve.

Károlyi Gyula asztalos

Arad, Strada Bucur (volt Eötvös-utca) 16. szám alatt

Készít minden e szakmába vágó munkát, javításokat a legolcsóbb árak mellett.

Butorcsarnok

Asztalos Sándor-ucca 4. szám, ajánlja a legolcsóbb árak és kedvező fizetési feltételek mellett részletre is butorait.

Bélyegzőket, „Stampa” Arad, Str. Bratianu a főpostával szemben

Az Erdélyi Élet megválasztatja olvasóival Arad tánckirálynőjét és tánckirályát

Karneval hercege csörgősipás, bohókás kíséretével elvonult már Aradról, a farsang börtbe anyalodott. Lezajlottak a táncmulatságok, amelyeknek jellemző vonása: a tánc- és szépségverseny volt. A régi bálkirálynők Miss"-ekké változtak és a versenyek itt már nemzetközi méreteket öltöttek. A táncversenyek azonban még nem kaptak el anyyira, hogy az általános érdeklődést fel ne kelthessék. Az idei áli szezonban számos táncverseny zajlott le, amelyen felvultak az aranyifjúság legjobb táncosnői és táncosai. Egyik bálban ez, a másik mulatságon az pár vitte el a pálmát.

Az Erdélyi Élet most megszavaztatja olvasóit, hogy az idei báli szezon-

ban kit talált a legjobb táncosnőnek és ki volna méltó arra, hogy a legkülönb táncosnő partnere lehessen.

Általános és összefoglaló küzdelem lesz ez, amelyet kizárólag a szavazatok többsége fog eldönteni.

Minden olvasónak szavazati joga van,

de szavazni csak az alább található szavazó-cédulával lehet. A szavazatok beküldési határideje április 1, amikor is megfelelő ellenőrzés mellett megtörténik a szavazatok összeszámlálása és az 1930. farsang legjobb táncos párjának megválasztása. Hölgyeim és uraim, tessék szavazni! Értékes jutalomtárgyak!

Az ideai báliszezon legdivatosabb táncai.

Immobil-slowfox.

A bankdirektor odalép a tánc terem szélén ülő betevőkhöz, meghajol a legkövérebb előtt és táncra kéri. Tánc közben a betétkamatlábát folyton lejjebb engedi és a hitelkamatlábát folyton emelgeti, miközben kartellen kívüli kondíciókat suttog a teljesen megfőzött betevő fülébe. Ezután egyszerre csak elkezdi vele forogni addig, amíg a betevő elszédül, saját nadrágzsebeit kifordítja annak jeléül, hogy tuddimenzionálta magát és a teljesen elszédült betevővel kiegyezik ötven százalékra. Végül a betevőt helyére kíséri és a falhoz állítja. Ugyan a többiekkel is megismétli mindaddig, míg bele nem fárad.

Parlament-blues.

Ezt mindig úgy kell táncolni, ahogy a Maniu-jazz füttyül. Tulajdonképpen egy-egy kormánypárti és ellenzéki táncosnak kell ellejteni, de mivel ellenzéki táncos nagyon kevés van, a kormánypártiak legtöbbször egymással kénytelenek táncolni. A parlament-blues legkarakterisztikusabb figurája: egy lépés előre, három lépés hátra. Nagyon kell vigyázni a lábakra, mert egy új figura, amelynél a táncosok nagyon szeretnek ráhágni egymás tyukszemére. Ez az ugynevezett *ráhágai* figura.

SZAVAZÓ-LAP.

Az elmúlt farsangban Aradon a legjobb táncosnő

A legjobb táncos

urasszony
urleány

volt.

ur

Szavazó neve: .....

zinehagyott bőrkabátot, ridikült, őszi és téli ruhát bármilyen színre a legszebben festi és tisztítja, plüss kabátokat gőzöl

IOSZPODÁR Arad, Strada Stroiescu 13. (volt Teleky-uca.)

VASHORDÓK angol kivitelben, 200 liter ürtartalommal darabonként 1000 lejért kaphatók
KALMÁN & Co. Washordó- és Fémárugyárában Aradon

Industria Textile Aradana S. A.

Aradi Textilipar R.-T.

Fonóda, szövőde, festőde, fehérítő

Távíratí cím: Textilarad. Tel. 758.

Mielőtt **tavaszi** és nyári divatszükségletét beszerezné, okvetlen keresse fel

divatáruházát,

GOLDSTEIN LAJOS

Arad, Strada Bratianu (Weitzer János-ucca) 2, ahol női és férfi divatszükségeit legolcsóbban beszerezheti.

Aki tartós és divatos színekre akarja ruháit festetni, keresse fel

Truța János kelmefestő és vegytisztító

intézetét a Magyar- és Varjassy Lajos-uccák sarkán, ahol a **legszebben és legolcsóbban** (majdnem féláron) **festenek, tisztítanak és mosnak.** Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

A legelőnyösebb bevásárlási forrás!

A. Losonczy és Co.

óra- és ékszerüzlet

Piața A. Iancu 18. (Szabadság-tér) Mindenemü arany-, ezüst- és ékszerárak. — Preciz zseb- és faliórák. Speciális óra, ékszerjavító és vésnöki műterem.

THERAPIA

szanatórium Arad, Str. Iosif Vulcan (Kazinczy-u.) 8. Telefon 532. Telefon 532.

Legmodernebb műtőfelszerelés. Röntgen, Quarz. — Diathermia. — Diaeti us konyha. Ápolási-díj napi teljes ellátással orvosi felügyelettel. — I. osztály 450, II. osztály 350, III. osztály 250 lej.

Porosz koks, kőszén, aprított tüzifa, „RETORTA“ fa-szén minden mennyiségben házhoz szállítva kapható

Altmann Ede

cégnél ARAD, Bul. Reg. Ferd. (Boros Béni-tér) 44. Telefon 461.

WEISZ LIPÓT

FOTOSZALONJA

Bulevardul Regina Maria No. 22. (Dáciával szemben)

***

Gyermek-, portraít és interieur felvételek a legszebb kiviteiben eszközöltetnek.

Reiner József

budapesti államí műmechanikai és órai ipariskolát végzett műórás. Preciz óra- és ékszerraktár, javítóműhely

Arad, Str. Col. Pirici No. 3.

(Vörösmarthy-ucca 3. szám) a színházi színészbejárattal szemben.

Házak vételét

és eladását közvetíti

Herzog

Sándor

Str. Bratianu 15. (Weitzer-ucca)

Fick József

kelmefestő és vegytisztító intézete Str. Baritiu (volt Rákóczi-u. 14. saját ház. A legszebben **FEST, MOS** és **TISZTIT.** Felvételi üzlet Bul. Reg. Ferd. 35. Boros Béni-tér

Legpontosabb kiszolgálás!

Mélyen leszállított árak!

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . 600 lei
Félévre . . . 300 lei
Negyedévre . . . 150 lei
Az egyes szám ára 20 lei
Ó-Romániában . . . 20 lei
Jugoszláviában 4 dinár
Csehszlovákiában 4 c. k.
Amerikában 1 évre 5 d.

Telefonszám 520.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Arad, Str. Cloșca (Szent László-u.) 2.

Telefonszám 520.

Előfizetési árak egy évre: vállalatoknak, nagykereskedőknek 1000 lei, nyugdíjasoknak, köztisztviselőknek 300 lei.

Lovrov & Co. könyvnyomdája Arad.